

РЕЦЕНЗИЯ

Чл.-кор. проф. д-р Христина Групчева, д.м.н., FEBO, FICO (Hon), FBCLA, FIACLE
Ръководител на катедра „Очни болести и зрителни науки“,
Заместник – ректор „Научна дейност“
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна

член на Научно жури съгласно Заповед № Р-109-139/23.02.2023 г.
на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „*Доцент*“ в област на висшето образование „7. Здравеопазване и спорт“, професионално направление „7.1. Медицина“, по специалност „*Очни болести*“ за нуждите на УС „Медицински оптик“, Медицински колеж – Варна към Медицински университет – Варна, публикуван в ДВ бр. 102/ 23.12.2022 г.

В обявения конкурс участва един кандидат – **гл. ас. д-р Младена Николаева Радева, дм.**

Кандидатът е представил прецизно всички необходими документи за участие в конкурса, съответстващи на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – Варна.

По Протокол № 1/ 06.03.2023 г. от проведено първо заседание на Научното жури съм определена да изготвя рецензия по процедурата за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

Кариерен профил на кандидата

Д-р Младена Радева се дипломира с отличие и награди в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна (МУ- Варна) през 2015 г. След придобиване на специалност „Очни болести“ в „Специализирана болница по очни болести за активно лечение“, гр. Варна, през 2019 г. продължава да надгражда следдипломното си развитие в МУ- Варна като през 2020 г. придобива магистърска степен по специалността „Здравен мениджмънт и медико-социални грижи“. През 2020 г. защитава докторска дисертация на тема: „Възможности за микроструктурен анализ и оценка на уврежданията на предната очна повърхност от ултравиолетови лъчи с естествен и изкуствен произход“. През същата година след конкурс заема академичната длъжност „Главен асистент“ в Катедрата по очни болести и зрителни науки.

През 2019 г. влиза в авторитетната извадка „Лекарите, на които вярваме“ от листата за подбор на медицински специалисти на вестник „24 часа“, а Българската глаукомна асоциация я отличава с престижната награда „Млад учен“.

Д-р Младена Радева участва в множество международни обучителни курсове: курс за специализанти по глаукома на EGS в Майнц, Германия, едномесечна специализация по ЕВО програма в университетска болница „Ramon y Cajal“, Мадрид, Испания; окулопластичен курс под шапката на „ИМО“, Барселона, Испания; курс по рефрактивна хирургия „Curso refractiva“,

Рио де Жанейро, Бразилия, както и семинар на Open Medical Institute, Залцбург, Австрия. Проведените форми на продължаващо обучение в България включват: „Ултразвукова диагностика в офталмологията“, „Предна очна повърхност“, „Амниотична мембрана“, „Страбология“, „Хирургия на стъкловидно тяло и ретина“, „Лазери в офталмологията“.

Член е на професионални и научни български и международни организации, сред които: Българско дружество по офталмология; Съюз на учените в България; Български лекарски съюз; Европейски борд по офталмология.

Използва свободно в професионалната си и научноизследователска дейност английски и испански език.

Обща характеристика на научноизследователската и научно-приложната дейност на кандидата

Приложените за участие в конкурса публикации и справки доказват високо качество и разпознаваемост на научната продукция на кандидата в международен мащаб.

Гл. ас. д-р Младена Радева кандидатства за конкурса с научно творчество, покриващо и по някои показатели съществено надхвърлящо минималните наукометрични изисквания на МУ – Варна.

За участие в конкурса са представени общо **20** научни труда – реални публикации (18 пълнотекстови), **17** от които (включително хабилитационен труд) участват като доказателствен материал в справката за изпълнение на минималните изисквания за заемане на АД „Доцент“, съгл. ЗРАСРБ от 2018 г. Представят се и **3** броя пълнотекстови публикации, извън доказателствения материал за изпълнение на минималните изисквания за заемане на АД „Доцент“.

Представените за конкурса научни трудове са публикувани в периода 2012-2022 г. и имат следното разпределение по видове:

- 1 монографичен (хабилитационен) труд – „Мейбомиевите жлези – норма и патология“, 2022 г.;
- 5 публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (от които 3 пълнотекстови и 2 резюмета);
- 12 публикации в нереферирани списания с научно рецензиране на български и английски език;
- 3 публикации извън доказателствения материал за изпълнение на минималните изисквания за заемане на АД „Доцент“, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране.

Всички публикации са коректно описани и приложени в пълен обем в електронен формат към материалите за конкурса.

В допълнение, кандидатът предоставя информация за още 3 пълнотекстови публикации, които не подлежат на рецензиране за настоящия конкурс, свързани с придобиване на ОНС „Доктор“.

Трудовете са публикувани в реномирани научни издания в чужбина и у нас, като: *Contact Lens & Anterior Eye; Ocular Surface; Investigative Ophthalmology & Visual Science; International Journal of Innovative Trends in Engineering; Turkiya Klinikleri Journal of Ophthalmology; Bulgarian Review of Ophthalmology; Глаукому; Scripta Scientifica Medica; GPNews; Списание на съюза на учените – Варна (Секция „Медицина и екология“); Варненски медицински форум.*

За добрата видимост на научната работа на д-р Радева допринася и активното ѝ участие в научни форуми. Предоставена е информация и доказателствен материал за следните участия:

- Постижения и перспективи в офталмологията, БДО, 28-30 октомври 2022 г., к.к. Боровец, България „Скритата заплаха“ – с награда на името на проф. Дъбов;
- XX Юбилейна педиатрична конференция, 02 септември 2022 г., гр. Бургас, България: „Детско очно здраве и технологии“;
- XX симпозиум на Българското глаукомно дружество: март 2022 г., гр. София, България: „Глаукома и хранене“;
- XIV национален конгрес на БДО съвместно с конференция „Новости в офталмологията“ и XV Витреоретинален симпозиум, 14-17 октомври 2021 г., к.к. Боровец, България: „Микроструктурен анализ на въздействието на УВ светлината върху очната повърхност“;
- 6th Audio-vestibulology and Otology Days with international participation – Online symposium, „Modern interdisciplinary approach and collaboration in the diagnosis of audio-vestibular pathology“, September 17-18, 2021, Medical University “Prof. Dr. Paraskev Stoyanov” – Varna, Bulgaria;
- 19th Black Sea Ophthalmological Society Congress, September 24-26, 2021 Chisinau, Republic of Moldova, online;
- When FFA is not an option – Zeiss Academy “Contemporary OCT applications in ophthalmology”, November 9, 2019, Veliko Tarnovo, Bulgaria;
- Sleep apnea and dry eye – contemporary options, Third international conference on obstructive sleep apnea and snoring, October 6, 2018, St. St. Constantine and Elena Resort;
- XVII симпозиум на Българското глаукомно дружество, 22-23 март, 2019 г., гр. Пловдив, България: „Умения и навици на младите офталмолози за диагностика на глаукомите“ – с награда „Млад учен на БГД“;
- Конференция „Новости в офталмологията 2018 | Катаракта – Рефрактивни аспекти“, 23-25 ноември 2018 г., Правец, България: „Микроструктурен анализ на въздействието на слънчевите лъчи върху предната очна повърхност“;
- Конференция „Новости в офталмологията 2018 | Катаракта – Рефрактивни аспекти“, 23-25 ноември 2018 г., гр. Правец, България „Възможности за младите български офталмолози – Кой? Какво? Къде? Кога? Как? и Защо?“;
- Конференция „Новости в офталмологията 2018 | Катаракта – Рефрактивни аспекти“, 23-25 ноември 2018 г., гр. Правец, България: „Съвременни възможности за контрол на миопията с прогресивни контактни лещи с далечен дизайн“;
- Oto Rhino Laryngology International meeting; 3, 2017, vol. 13, ISSN 1312-6997: „Structural damage of the conjunctiva after UV exposure – insight by in vivo confocal microscopy“;
- Black Sea Symposium for young scientist April 6-9, 2017, Medical University – Varna: „Iridocyclectomy for ciliary body melanoma – unique approach and surprising result“;
- Barcelona Oculoplastics (B)OC, held at IMO Grupo, Miranza Barcelona, on April 22-23, 2022, Spain;

- Neuroscience – what about the retina (virtual meeting), December 4, 2020;
- 3rd International Symposium of Scientific Journals of Trakya University „How to become Successful Authors & Editors of Scientific Journals“, December 4-6, 2018;
- The 36th Congress of the European Society of Cataract and Refractive Surgeons (ESCRS), September 22-26, 2018, Vienna, Austria.
- World Ophthalmology Congress (WOC), June 16-19, 2018, Barcelona, Spain;
- XVII Симпозиум на националната глаукомна асоциация, 16 март 2018 г., София, България;
- Среща на Съюза на учените – Варна, Серия „Медицина и Екология“, 27 октомври 2017 г., част от „Месец на науката“, Варна 2017: Заключителна конференция – „Науката в служба на обществото – 2017“;
- First international black sea otology and neuro-otology symposium, third vestibular days of Varna, Varna, Bulgaria, September 1-2, 2017;
- BSYSB 06-09.04.2017, Varna, Bulgaria; Scripta Scientifica Vox Studentum ISSN 2535-0471;
- XIV Симпозиум на националната глаукомна асоциация, 18-19 март 2016 г., „Вторични глаукоми. Конгенитална глаукома“, гр. София, България;
- COST Summer Training School – юни 2016 г., МУ-Варна, Варна, България;
- Симпозиум на Българско Глаукомно Дружество – Новости в Офталмологията, 27-29 ноември 2015 г., гр. Правец, България.

Научноизследователската дейност и научните приноси на гл. ас. д-р Младена Радева са в областта на научната специалност на обявения конкурс. Те могат да бъдат групирани в следните тематични направления:

1. Изследване на въздействието на ултравиолетовата светлина върху очния анализатор;
2. Микроструктурен анализ на очна повърхност;
3. Диагностика и лечение на глаукома;
4. Детско зрение – превенция и профилактика;
5. Изучаване на Мейбомиевите жлези като част от очната повърхност.

Основна част от научноизследователската ѝ работа е свързана с микроструктурен анализ на очната повърхност чрез *in vivo* лазер-сканираща конфокална микроскопия (ИВЛСКМ), която представлява неинвазивен метод, позволяващ качествена и количествена оценка на очните структури на клетъчно ниво. ИВКМ осигурява достоверни данни за нормалната микроструктура, както и за различни патологични състояния на очната повърхност, като технологията дава възможност за откриване и проследяване на хистопатологични изменения преди настъпването на клинични такива. ИВЛСКМ е уникална методика за Република България и е мост между научноизследователската дейност и клиничната практика.

Научната продукция на кандидата демонстрира компетентност в изследваните области и отразява професионалната му подготовка, практически опит, интереси и отдаденост в изследователските търсения. Като обобщаваща характеристика на научните трудове подчертавам актуалността на разглежданата тематика, новаторските идеи, приносяния характер и потенциала за практическа приложимост на научните резултати. Научните приноси са с преобладаващо оригинален характер – с познавателно и практико-приложно значение на национално и международно ниво.

Представени са доказателства за високото качество на публикациите и отражението им в българската и международната научна литература. Справката на МУ – Варна съдържа общо пет положителни цитирания в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

Безспорно потвърждение за международно признание и качество на научните трудове на д-р Радева е и високият импакт фактор и h-index на научната ѝ продукция – общ IF = 18.699 и h-index =4.

Представена е справка, издадена в уверение на това, че д-р Радева има регистрирани активни научни профили в ORCID, Google Scholar, SCOPUS и Research Gate.

Посочена е информация за участието на кандидата в 9 изследователски проекта, както следва:

- **2015 г.** – „Виртуална инфраструктура в базите на МУ – Варна: електронно генериране, водене и съхранение на история на заболяването“ (№ 15003), с ръководител проф. Жанета Георгиева Тянева, дм;
- **2016 г.** – „Създаване на инфраструктура за динамичен микроструктурен анализ на зрителния анализатор със съвременна ангио-ОСТ технология“ (№ 16018), с ръководител д-р Елица Герчева Христова, дм;
- **2017 г.** – „Създаване на структура за динамично определяне на периферната зрителна острота при пациенти с имплантирани вътреочни лещи и социално значими заболявания“ (№ 17003), с ръководител доц. д-р Бинна Николаева Ненчева;
- **2017 г.** – „Зрителен, перцептуален и козметичен комфорт – ефект върху качеството на живот при двустранно слепи пациенти, след хирургично възстановяване на зрението на едното око“ (№ 17007), с ръководител проф. д-р Христина Николова Групчева, дмн;
- **2019 г.** – „Създаване на банка за клинични фотографии за учебни и научни цели“ (№ 19018), с ръководител проф. д-р Димитричка Дучева Близнакова, дм;
- **2020 г.** – „Ергономия в микрохирургичната операционна зала – влияние върху постоперативните резултати и качеството на живот на хирурга“ (№ 20009), с ръководител гл. ас. д-р Добрин Христов Бояджиев, дм;
- **2020 г.** – „Европа в моята професия“, Проект на Българската асоциация за европейски изследвания, финансиран от Програма Еразъм+ на Европейския съюз, дейности Жан Моне;
- **2021 г.** – „Създаване на инфраструктура за високотехнологично, минимално инвазивно менажиране на вторична катаракта при вътреочни импланти и комплексна патология на преден очен сегмент“ (№ 21005), с ръководител д-р Младена Радева;
- **2021 г.** – „Проучване на добрите европейски практики за трансплантация за амниотична мембрана и роговица“ (№ 21011), с ръководител д-р Младена Радева.

Кандидатът работи активно и подпомага научната дейност на студенти и специализанти. Участва в национални и международни научни форуми в областта на обявения конкурс.

Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Главен асистент д-р Младена Радева има 3 години стаж по специалността и 4 години, 9 месеца и 23 дни преподавателски стаж в Катедрата по „Очни болести и зрителни науки“ на МУ – Варна към 05.01.2023 г. До момента на заседанието на НЖ този стаж достига границата от 5 години, с което напълно покрива нормативните изисквания за заемане на академичната

длъжност „доцент“. Учебната натовареност е висока (средно 293 аудиторни часа годишно през последните 5 години) и надхвърля значително изискуемия норматив за преподавателска заетост в институцията.

Учебно-преподавателската дейност на кандидата е в сферата на нейната професионална подготовка и научни интереси. Тя участва в преподаването на основни дисциплини от учебния план на очни болести БЕО, АЕО – медицина, дентална медицина, медицинска сестра, акушерка и от специалност „Медицински оптик“ (изследване на рефракция, очна травма, оптика и оптични уреди). Участва активно в разработването и актуализирането на учебната документация на тези дисциплини (учебни програми и др.), както и в подготовката на учебните материали по тях.

Кандидатът е преминал голям брой специализирани курсове за продължаващо обучение, повишаващи квалификацията му по специалността, както в Медицински университет – Варна, така и в международни организации.

Съответствие с изискванията на МУ – Варна за заемане на академичната длъжност „Доцент“

Представената справка показва, че гл. ас. д-р Младена Радева покрива, а в някои групи показатели съществено надвишава наукометричните изисквания за заемане на академичната длъжност „Доцент“, съгласно Правилника за развитие на академичния състав на МУ – Варна (Таблица 1).

Таблица 1. Съответствие с наукометричните изисквания на МУ – Варна за заемане на академичната длъжност „доцент“

Групи показатели	Изискуем брой точки	Брой точки на база представените от кандидата доказателства
А	50	50
Б	-	-
В	100	100
Г	200 (≥60 т. от показател Г 7)	220 (82 т. от показател Г 7)
Д	50	75
Е	-	-

Заклучение

Кандидатът за участие в настоящия конкурс напълно покрива изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – Варна за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

Гл. ас. д-р Младена Радева е изградила подходящ кариерен профил с подчертан стремеж за развитие и висок потенциал за по-нататъшна интензивна дейност. В този конкурс кандидатът предоставя актуална, оригинална, стойностна и достатъчна по обем научна продукция с новаторски идеи и потенциал за практическа приложимост, както и учебно-преподавателски, научноизследователски, организационен и административен опит.

Познавам д-р Радева от ранните ѝ години и тя винаги се е отличавала с последователност, прецизност и желание за достигане на нови хоризонти.

Цялостната оценка на професионалното развитие, научните изяви и принос, учебно-преподавателската активност, работата със студенти и млади изследователи и административен опит ми дават основание да дам своето положително становище и убедено да предложа на членовете на Научното жури да изберат гл. ас. д-р Младена Николаева Радева, дм за академичната длъжност „Доцент“ в област на висшето образование „7. Здравеопазване и спорт“, професионално направление „7.1. Медицина“, по специалност „Очни болести“ за нуждите на УС „Медицински оптик“ към Медицинския колеж при Медицински университет – Варна.

05.05.2023 г.

гр. Варна

Председател на Научното жури:

Чл.-кор. проф. д-р Христина Групчева, д.м.н.